

**Sprawozdanie ze stanu realizacji
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020
za 2017 r.**

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za okres I 2017 - XII 2017

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	5
II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2017 - 2020 ZA OKRES I 2017 – XII 2017	7
1. REALIZACJA CELU OPERACYJNEGO POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE POPRZEC SYSTEMATYCZNE DIAGNOZOWANIE PROBLEMU ORAZ ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA ZIELONA GÓRA.	7
2. REALIZACJA CELU OPERACYJNEGO ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE I DOSTĘPNOŚCI POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE.	13
3. REALIZACJA CELU OPERACYJNEGO ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH ORAZ INTERWENCYJNYCH EDUKACYJNO-KOREKCYJNYCH WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE.	17
4. REALIZACJA CELU OPERACYJNEGO POPRAWA JAKOŚCI I SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ INSTYTUCJI NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	21
III. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2017.....	23

SPIS TABEL:

<i>Tabela 1 Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie publikowania materiałów dotyczących różnych aspektów przemocy i jej przeciwdziałania.</i>	8
<i>Tabela 2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem w Mieście Zielona Góra w 2017 r.</i>	9
<i>Tabela 3. Edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą.</i>	10
<i>Tabela 4. Instytucje realizujące zadania dotyczące edukacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Zielona Góra w 2017 r.</i>	15
<i>Tabela 5. Instytucje realizujące działania z zakresu poradnictwa: medycznego, psychologicznego, socjalnego, prawnego, rodzinnego i zawodowego w Mieście Zielona Góra w 2017 r.</i>	16
<i>Tabela 6. Instytucje realizujące działania z zakresu opracowywania i realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy w rodzinie w Mieście Zielona Góra w 2017 r.</i>	17
<i>Tabela 7. Dążenie do zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów, terapeutów w Mieście Zielona Góra w 2017 r.</i>	21

SPIS WYKRESÓW:

<i>Wykres 1. Formularze „Niebieskie Karty-A wypełnione przez uprawnione podmioty w 2017 r.</i>	18
---	----

WSTĘP

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m. in. w przepisach ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, 1985) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2017 r. poz. 2245, 2439, z 2018 r. poz. 310, 650). Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest zadaniem własnym miasta wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2020, w której wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji jest jednym z podstawowych założeń oraz wpisuje się w Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Uchwałą nr LIII.690.2017 r. Rady Miejskiej w Zielonej Górze z 29 sierpnia 2017 r. przyjęty został *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020*.

Program koordynowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Monitorowanie Programu powierzone zostało zespołowi ds. monitorowania *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020* (zgodnie z Załącznikiem nr 2 do Programu¹).

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielonej Górze za 2017 r. zostało opracowane w oparciu o kwestionariusz ankiety, którą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze rozesłał do 40 realizatorów projektu. Ankieta została przekazana Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej; komendantom: Komendy Miejskiej Policji, Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy, Straży Miejskiej, naczelnikom: Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych; dyrektorom: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Integracji Społecznej, Młodzieżowego Centrum Kultury Edukacji „Dom Harcerza”, Noclegowni dla Bezdomnych Osób im. Ojca Stefana Modesta Glorieux, Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej nr 4, Aresztu Śledczego, Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii „LOPiT”,

¹ Załącznik nr 2 do Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020.

Zielonogórskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, prezesom: Sądu Rejonowego, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Lubuskiego Ruchu na rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”, Radia Zielona Góra, Fundacji „Bezpieczne Miasto”, Chrześcijańskiej Fundacji Rozwoju Osobistego RONDO, Lubuskiego Stowarzyszenia Profilaktyki Społecznej, Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet „BABA”, Lubuskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Związku Lubuskich Organizacji Pozarządowych, Chorągwi Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszenia „CIVIS Sum”; przewodniczącym: Towarzystwa Rozwoju Rodziny, Okręgowej Izby Lekarskiej, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze; Rektorowi Uniwersytetu Zielonogórskiego; kierownikom: Zespołu I Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych, Zespołu III Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych, Zespołu II Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich.

Z 40 podmiotów, w 4 nie odesłały zwrotnego kwestionariusza ankiety, w 5 przypadkach podmioty poinformowały o braku działań wynikających z Programu w 2017 r. Jedna organizacja pozarządowa, nie ujęta wcześniej jako realizator, przedstawiła dane, które wpisują się w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie składa się z 3 części. Część pierwsza przedstawia główne założenia *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020*. W części drugiej omówiony jest rezultat realizacji poszczególnych zadań w odniesieniu do czterech celów operacyjnych tj. poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez systematyczne diagnozowanie problemu oraz zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra; zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjno – edukacyjnych i profilaktycznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Trzecią część stanowią wnioski zamykające całość sprawozdania.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- edukacji mieszkańców miasta Zielona Góra na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, skorelowane z lokalnymi potrzebami, dotychczasowymi działaniami i dotyczą następujących obszarów:

- profilaktyka i edukacja społeczna w obszarze kierowanym do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w obszarze kierowanym do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych lub osób niesamodzielnych)
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie w obszarze kierowanym do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc;
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w obszarze kierowanym do

przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Strategicznym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizację celu głównego zawarto w celach operacyjnych: poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez systematyczne diagnozowanie problemu oraz zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra; zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjno – edukacyjnych i profilaktycznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy.

II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2017 - 2020 ZA OKRES I 2017 – XII 2017

1. Realizacja celu operacyjnego *Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez systematyczne diagnozowanie problemu oraz zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra.*

W ramach zadania *Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie* Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna przeprowadziła 14 badań diagnostycznych, Ośrodek Szkolenia i Wychowania w Zielonej Górze przy Lubuskiej Wojewódzkiej Komendzie Ochotniczych Hufców Pracy zrealizował dwa badania diagnostyczne służące poszerzeniu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Zielona Góra.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze cyklicznie monitorował oraz pozyskiwał dane dotyczące skali zjawiska przemocy w Zielonej Górze, niezbędne do jego diagnozy. W ramach badania istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie gromadził dane instytucji w celu aktualizacji zasobów instytucjonalnych miasta Zielona Góra w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Zielonej Góry odbywało się poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnych, promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy. W tego typu działaniach brało udział 4 realizatorów. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Osób Uzależnionych i Współzależnionych LOPiT w Zielonej Górze/Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Zielonej Górze, w ramach projektu pn. „Profilaktyka 2017”, zorganizował kampanię informacyjną oraz happening. Na terenie Zielonej Góry przeprowadzona została kolejna edycja kampanii pn.: „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem”. W działania zaangażowane były: Komenda Miejska Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „BABA”. W ramach kampanii powstały punkty konsultacyjne, w których można było spotkać się z policjantami, psychologami, prawnikami, terapeutami, jak również z pracownikami socjalnymi. W punktach zostały także udostępnione bezpłatne poradniki i ulotki informacyjne dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” wraz z Komendą Miejską Policji prowadziło 26 edycję kampanii „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na płć”. Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przy Miejskim

Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, przeprowadziło 2 kampanie: „Postaw na rodzinę” oraz „Zachowaj trzeźwy umysł”. Chcąc przybliżyć Mieszkańcom Zielonej Góry wiedzę na temat szkód wynikających z zachowań uzależnieniowych, ale również ze stosowania przemocy oraz poinformować o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc, Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom ustawiło w wielu urzędach i instytucjach miejskich tzw. „stojaki profilaktyczne” zawierające materiały informacyjne na temat uzależnień oraz miejsc, gdzie zainteresowani mogą otrzymać profesjonalną pomoc.

Społeczność lokalna miała możliwość zwiększania wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie korzystając z lokalnych mediów, portali i stron internetowych. Lubuskie Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej publikowało materiały dotyczące różnych aspektów przemocy i jej przeciwdziałania na portalu społecznościowym. Towarzystwo Rozwoju Rodziny zawierało takie informacje na swojej stronie na Facebooku. Na stronie internetowej Towarzystwa znajdował się informator, gdzie szukać wsparcia i jak przeciwdziałać przemocy. Znajdował się tam również link do kampanii społecznej przeciwko przemocy w rodzinie „Wybieram pomoc”. W mediach ukazały się informacje o 2 konferencjach organizowanych przez TRR: „Warsztaty edukacyjne - IX Festiwal Pomocna Dłoń – Razem Przeciw Przemocy” oraz „X Festiwal Pomocna Dłoń - Warsztaty edukacyjne: Odporność psychiczna - nasza wewnętrzna siła”.

Tabela 1 Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie publikowania materiałów dotyczących różnych aspektów przemocy i jej przeciwdziałania.

INSTYTUCJA	ILOŚĆ PUBLIKOWANYCH MATERIAŁÓW DOTYCZĄCYCH RÓŻNYCH ASPEKTÓW PRZEMOCY I JEJ PRZECIWDZIAŁANIA				
	ARTYKUŁ	AUDYCJA RADIOWA	PROGRAM TV	PORTAL SPOŁECZNOŚCIOWY	STRONA INTERNETOWA
Lubuskie Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej	0	0	0	3	0
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	0	0	0	1	2
Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Baba”	6	3	3	15	2
Zespół Interdyscyplinarny	0	1	0	0	1
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka	0	5	0	0	0
Komenda Miejska Policji	7	8	0	0	1
RAZEM:	13	17	3	19	6

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za okres I 2017 - XII 2017

Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Baba” opublikowało artykuły dotyczące zjawiska przemocy, brało udział w audycjach radiowych i programach telewizyjnych, informujących o różnych aspektach przemocy i jej przeciwdziałania, umieszczało je na portalu i stronie internetowej. Komenda Miejska Policji współpracowała z mediami poprzez publikacje artykułów, wystąpienia radiowe i komunikaty radiowe, informacje o działaniach KMP w Zielonej Górze na stronie internetowej. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka brał udział w 5 audycjach radiowych dotyczących aspektów przemocy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zamieścili informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na stronie internetowej MOPS, brali udział w audycji radiowej poświęconej Procedurze „Niebieskie Karty”.

Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem prowadzona była przez 7 instytucji. W 32 zajęciach wzięło udział łącznie 1689 uczestników.

Tabela 2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem w Mieście Zielona Góra w 2017 r.

INSTYTUCJA	NAZWA ZAJĘĆ	ILOŚĆ ZAJĘĆ	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	<ul style="list-style-type: none">Radzenie sobie z trudnymi sytuacjami, budowanie poczucia własnej wartości	2	25
Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Baba”	<ul style="list-style-type: none">MAMY PRAWO, MAMY PRAWA III,Dzieciństwo, młodość, bezpieczeństwo i wzajemna troska”.	2	750
Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna	<ul style="list-style-type: none">Psychoterapeutyczne zajęcia grupowe dla młodzieży gimnazjalnej.Psychoterapeutyczne zajęcia grupowe dla młodzieży ponadgimnazjalnej.Psychoterapia grupowa dla dziewczynki kl. IV – VI.Zajęcia grupowe – „Przyjaciele Zippiego”, „Życie zdrowo i bezpiecznie”.Trening Zastępowania Agresji.Zajęcia grupowe „Agresja i przemoc – jak sobie z tym radzić.”	7	675
Placówka opiekuńczo _ Wychowawcza	<ul style="list-style-type: none">Zajęcie edukacyjne – „Pod kontrolą”Zajęcie edukacyjne – „Edukacja seksualna”	2	38
Ośrodek Szkolenia i Wychowania przy LWK OHP	<ul style="list-style-type: none">Świat bez przemocy jest dużo ładniejszy.Stop przemocy.Stop przemocy wśród nas.Spokój i opanowanie kontra agresja.Agresja rodzi agresją – prawda czy mit.Agresja droga do nikąd.Jak trzymać emocje na wodzy.	7	131
Polski Komitet Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none">Rozmowy zwiększające świadomość dzieci na temat przemocy fizycznej psychicznej, wirtualnej	10	10
Komenda Miejska Policji	<ul style="list-style-type: none">Problematyka przemocy domowej i procedura "Niebieskie Karty"	2	60
RAZEM:		32	1689

Zadanie poszerzenia wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na ten temat realizowane było również poprzez edukację służącą wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą. Realizowało je 8 instytucji poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności rodzicielskich, indywidualnych i grupowych spotkań z rodzicami, mediacji rodzinnych. Łącznie przeprowadzono 538 zajęć, które ukończyło 909 osób.

Tabela 3. Edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą.

INSTYTUCJA	NAZWA ZAJĘĆ	ILOŚĆ ZAJĘĆ	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW	
			PRZYSTĄPILI DO ZAJĘĆ	UKOŃCZYLI ZAJĘCIA
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	<ul style="list-style-type: none">Akademia Rodzica	5	59	59
Komenda Miejska Policji	<ul style="list-style-type: none">Spotkania edukacyjne z rodzicami - uzależnienia, agresja, przemoc, w tym cyberprzemoc.Odpowiedzialność prawna nieletnich	8	368	368
Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Baba”	<ul style="list-style-type: none">Profilaktyka cyberprzemocy	4	100	100
Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna	<ul style="list-style-type: none">Indywidualne spotkania terapeutyczno – edukacyjne z rodzicami.Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, spotkania w ramach terapii rodzinnej,Mediacje rodzinne.Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.	423	352	321
Placówka Opiekuńczo _ Wychowawcza	<ul style="list-style-type: none">Praca indywidualna z rodziną	71	25	25
Polski Komitet Pomocy Społecznej Lubuski Zarząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none">Konsultacje indywidualne	20	20	20
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka	<ul style="list-style-type: none">Warsztaty Umiejętności Wychowawczych	7	16	16
Stowarzyszenie „Nasza Łężyca”	<ul style="list-style-type: none">Zajęcia psychoedukacyjne rodziców z dziećmi.Warsztaty psychoedukacyjne z rodzicami.Poradnictwo psychologiczne.Grupowe zajęcia psychoedukacyjne z dziećmi.Grupowe zajęcia dot. profilaktyki uzależnień,.Indywidualne spotkania z dziećmi i rodzicami dot. bieżącego rozwiązywania sytuacji trudnych.	144	65	65

W ramach edukacji osób dorosłych, zagrożonych przemocą w rodzinie, Centrum Integracji Społecznej, w trakcie zajęć reintegracyjnych, przeszkoliło 192 osoby (zajęcia indywidualne i grupowe z terapeutą, psychologiem, pracownikiem socjalnym).

Ważnym oddziaływaniem profilaktycznym przeznaczonym dla ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie, było wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnieniu więzi rodzinnych. Tego typu oddziaływania w Zielonej Górze realizowało 10 podmiotów. Łącznie na terenie Zielonej Góry odbyło się 16 festynów rodzinnych. Troje realizatorów organizowało imprezy rekreacyjno - sportowe. Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” miało od 10 do 15 takich imprez. Ośrodek Szkolenia i Wychowania w Zielonej Górze przeprowadził 36 imprez, w których brało udział 543 osoby. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji objął 1745 osób programem „Rodzina na piątkę”. Prowadził turniej tenisa stołowego i badmintona oraz miał pod pieczę ogólnodostępną orlik, plac zabaw i miejskie boisko sportowe.

Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” przygotowywało cykliczne zajęcia kulturalne dla dzieci i młodzieży. Należały do nich zajęcia popołudniowe, feryjno - wakacyjne, warsztaty artystyczne, zajęcia teatralne, zajęcia stałe z uwzględnieniem aktualnych potrzeb środowiska w pracowniach (modelarskich, plastycznych, dziennikarskich, teatralnych, tanecznych, krawieckich, informatycznych, ceramicznej). Drugim podmiotem realizującym takie działania był Ośrodek Szkolenia i Wychowania w Zielonej Górze, Przeprowadził on 75 zajęć kulturalnych dla 834 osób. Tego typu działalność prowadził również Polski Komitet Pomocy Społecznej w ramach placówek wsparcia dziennego dla dzieci i seniorów.

Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnieniu więzi rodzinnych odbywało się również poprzez pobyt dzieci w placówkach wsparcia dziennego. Fundacja „Możesz inaczej” przy Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej prowadzi jako placówkę specjalistyczną Dzienny Ośrodek Młodzieżowy dla 30 dzieci. Ponadto na terenie Zielonej Góry jest 15 placówek wsparcia dziennego, w tym 4 opiekuńczo - wychowawcze i 11 socjoterapeutycznych dla 245 dzieci. Na terenie Zielonej Góry działa 10 placówek wsparcia dziennego dla seniorów.

Alternatywne formy spędzania czasu wolnego, nie ujęte w ramy kwestionariusza ankiety, zaproponowała Biblioteka „Norwid”. Prowadziła ona grupę zabawową „Balonik” dla dzieci nie objętych opieką żłobkową ani przedszkolną oraz ich opiekunów. Było to 12 cotygodniowych spotkań po 2 godziny dla 12 uczestników (6 dzieci + 6 opiekunów). Kolejnym takim projektem była Kleksowa Akademia Rodziny – Biblioteka Pana Kleksa – popołudniowe spotkania dla rodzin. Spotkania odbywały się średnio 2 x w miesiącu. Podczas spotkań rodzice mieli szansę spotkać się bezpłatnie ze specjalistami (psychologami,

logopedami, pedagogami, dietetykami, itp.), którzy mogli ich wspomóc w procesie edukacji i wychowania dziecka. W roku 2017 odbyły się 22 spotkania, w których wzięło udział około 400 osób.

Stowarzyszenie „Nasza Łężyca” prowadziło warsztaty profilaktyczne w ilości 18 godzin indywidualnych zajęć psychoedukacyjnych z dziećmi, 36 godzin warsztatów psychoedukacyjnych z rodzicami, 18 godzin poradnictwa psychologicznego, 18 godzin grupowych zajęć psychoedukacyjnych z dziećmi, 27 godzin zajęć grupowych dot. profilaktyki uzależnień, 27 godzin indywidualnych spotkań z dziećmi i rodzicami dot. bieżącego rozwiązywania sytuacji trudnych - łącznie ok. 65 osób objętych powyższymi działaniami.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci prowadzi cyklicznie „Centrum Porad Dziecka i Rodziny”, które w ofercie ma konsultacje psychologiczne, prawnicze, pedagogiczne i logopedyczne. W 2017 skorzystało z nich 235 osób.

2. Realizacja celu operacyjnego Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji zadania *Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie* prowadzono działania nakierowane na ochronę osób doznających przemocy w rodzinie. Jednym z realizatorów zadania jest Zespół Interdyscyplinarny. W 2017 roku odbyło się 8 posiedzeń Zespołu. W ramach pracy grup roboczych w 2017 roku pomocą objęto 518 rodzin tj. 1445 osób, w tym 563 kobiety (w tym 80 niepełnosprawnych i 96 starszych), 505 mężczyzn (w tym 47 niepełnosprawnych i 54 starszych) oraz 377 dzieci (w tym 10 niepełnosprawnych). Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 232 grupy robocze w celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach. Odbyło się 1650 posiedzeń grup roboczych. Liczba rodzin, w przypadku stosowania przemocy wobec dziecka, wyniosła 94, w przypadku stosowania przemocy wobec osoby starszej - 85.

W 2017 procedura „Niebieskie Karty” została zakończona w 312 środowiskach, w tym z powodu ustania przemocy w 268 przypadkach oraz w 51 przypadkach z powodu braku zasadności podejmowania działań.

W celu zapewnienia schronienia dla Mieszkanek miasta Zielonej Góry - samotnych matek - ofiar przemocy w rodzinie, TKOPD dysponował 13 - 15 miejscami w mieszkaniach chronionych. W roku 2017 znalazło w nim schronienie 13 osób. Schronisko prowadzone przez Komitet dysponowało 22 miejscami noclegowymi. W 2017 roku z tej formy pomocy skorzystało 84 osób, w tym 37 kobiet i 47 dzieci. Czas na jaki udzielana była pomoc w formie pobytu w domu dla samotnych matek to ok. 6 miesięcy, natomiast w mieszkaniu chronionym ok. 2 lata.

Na koniec 2017 roku na terenie miasta Zielona Góra funkcjonowało łącznie 140 rodzin zastępczych, w tym 10 zawodowych, 43 niezawodowe i 87 spokrewnionych. Spośród dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej 43 przebywało w rodzinach zawodowych 52 w niezawodowych 97 w spokrewnionych, z czego 24 to dzieci z innych powiatów umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie miasta.

W Zielonej Górze znajdują się 4 placówki opiekuńcze, dysponujące 60 miejscami. Spośród 42 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra 39 to dzieci z Miasta Zielona Góra umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta, 3 to dzieci z innych powiatów umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta.

W rodzinnej formie pieczy zastępczej, na terenie Miasta Zielona Góra funkcjonuje 10 rodzin zastępczych, w których umieszcza się dzieci zarówno na podstawie postanowień

sądowych oraz w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. (Dz.U. nr 180 poz. 1493 ze zm.). W 2017 r. umieszczonych zostało dwoje dzieci, w okresie od 08.03.2017 r. do 08.12.2017 r. oraz od 29.06.2017 r. do chwili obecnej. W placówce umieszczone zostało jedno dziecko, które przebywa od 01.06.2017 r. do chwili obecnej.

Zadanie dotyczące edukacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie realizowało 7 podmiotów. Komenda Miejska Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze oraz Stowarzyszenie „Baba” pełniły dyżury i udzielały porad osobom potrzebującym wsparcia podczas kampanii „16 dni przeciw przemocy wobec kobiet”, „Tydzień Pomocy Osobom pokrzywdzonych przestępstwem”. Łącznie skorzystało z nich 41 osób. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka prowadził program edukacyjny „Rodzina w kryzysie”, z którego skorzystało 16 osób. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 26 rozmów z osobami doznającymi przemocy w rodzinie.

Grupy robocze przy Zespole Interdyscyplinarnym w 2017 r., w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowały rozmowy edukacyjne z członkami 518 rodzin, w których podejrzewa się, że co najmniej jedna osoba doświadcza przemocy. W 94 przypadkach, kiedy ofiarą było dziecko, edukacja prowadzona była z opiekunem wspierającym, w 85 przypadkach edukacja dotyczyła osób starszych, ofiar przemocy w rodzinie.

Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w 2017 roku przeprowadziła warsztaty umiejętności wychowawczych oraz dla warsztaty dla uczniów: „Trening Zastępowania Agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. Tego typu edukacją, w ramach zajęć indywidualnych i terapii rodzin, zostało objętych 171 dzieci i 39 dorosłych.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, w celu poszerzenia wiedzy osób doświadczających przemocy w rodzinie na temat tego zjawiska, przeprowadziła rozmowy edukacyjne z 50 dziećmi i 11 dorosłymi.

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka posiadał w swojej ofercie program edukacyjny „Rodzina w kryzysie”. Skorzystało z niego 16 osób dorosłych.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za okres I 2017 - XII 2017

Tabela 4. Instytucje realizujące zadania dotyczące edukacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Zielona Góra w 2017 r.

INSTYTUCJA	RODZAJ DZIAŁAŃ	NAZWA DZIAŁAŃ	ODBIORCY DZIAŁAŃ	LICZBA ODBIORCÓW
Komenda Miejska Policji	Dyżury i porady	„Tydzień Pomocy Osobom pokrzywdzonym przestępstwem” „16 dni przeciw przemocy wobec kobiet”	Dorośli	41
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze				
Stowarzyszenie „Baba”				
Grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego (w ramach pracy KMP i MOPS)	Edukacja	Niebieska Karta „B”	Dorośli Osoby starsze Osoby wspierające dzieci	339 85 94
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza	Edukacja	Rozmowa	Dorośli Dzieci	11 50
Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna	Warsztaty, rozmowy indywidualne terapia	Warsztaty umiejętności wychowawczych „Trening Zastępowania Agresji”, „Przyjaciele Zippiego”.	Dorośli Dzieci	39 171
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Edukacja	Rozmowa	Dorośli	26
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka	Program edukacyjny	„Rodzina w kryzysie”	Dorośli	16

W ramach zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie 9 podmiotów posiadało w ofercie poradnictwo medyczne, psychologiczne, socjalne, rodzinne, prawne oraz zawodowe. Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny Żar” udzielił łącznie 130 porad, tego typu wsparcie otrzymało 616 klientów MOPS w Zielonej Górze. Stowarzyszenie „BABA” udzieliło tej formy wsparcia 812 osobom. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii udzielił porad 423 osobom, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna poradnictwem objęła 105 osób, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka 507 osób, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia 323 osoby, Towarzystwo Rozwoju Rodziny udzieliło porad 280 zainteresowanych. W Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 4 w Zielonej Górze z porad indywidualnych skorzystały 192 osoby. Najwięcej udzielono porad psychologicznych, skorzystało z nich 1167 osób.

Łącznie porad indywidualnych udzielono 3388 osobom, w tym 2927 dorosłym, 423 dzieciom. Jedynie 4,6% osób starszych skorzystało z jakiegokolwiek formy poradnictwa. Najwięcej, bo 85 osób starszych, skorzystało z poradnictwa socjalnego prowadzonego przez pracowników socjalnych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Brak jest poradnictwa zawodowego przeznaczonego w szczególności dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za okres I 2017 - XII 2017

Tabela 5. Instytucje realizujące działania z zakresu poradnictwa: medycznego, psychologicznego, socjalnego, prawnego, rodzinnego i zawodowego w Mieście Zielona Góra w 2017 r.

Liczba osób korzystających z poradnictwa	Lubusk i Ruch "ZAR"	LOPIT	WOTUi W	TRR	"Baba"	TKOPD	PPP	MOPS	POW	RAZEM
MEDYCZNE:	0	116	0	0	0	0	0	0	0	116
DZIECI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOROŚLI, W TYM:	0	114	0	0	0	0	0	0	0	114
OSOBY STARSZE	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
PSYCHOLOGICZNE:	83	90	323	280	137	103	61	34	56	1167
DZIECI	18	12	0	156	0	32	46	0	50	314
DOROŚLI, W TYM:	65	73	310	124	137	71	15	34	6	835
OSOBY STARSZE	0	5	13	0	0	0	0	0	0	18
PRAWNE:	47	73	0	0	675	114	0	40	0	949
DZIECI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOROŚLI, W TYM:	47	64	0	0	675	114	0	40	0	940
OSOBY STARSZE	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9
SOCJALNE:	0	0	0	0	0	264	0	462	80	806
DZIECI	0	0	0	0	0	0	0	0	30	30
DOROŚLI, W TYM:	0	0	0	0	0	264	0	462	50	776
OSOBY STARSZE	0	0	0	0	0	0	0	85	0	85
ZAWODOWE:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOROŚLI, W TYM:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSOBY STARSZE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RODZINNE:	0	144	0	0	0	26	44	80	56	350
DZIECI	0	0	0	0	0	0	29	0	50	79
DOROŚLI, W TYM:	0	135	0	0	0	26	15	80	6	262
OSOBY STARSZE	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych dla rodzin zagrożonych doświadczeniem przemocy domowej w ramach pracy asystenta rodziny objął wsparciem 158 rodzin, w tym 33 już dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zwiększenie dostępności do informacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w znacznym stopniu wpływa na zwiększenie skuteczności ochrony i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Na terenie Zielonej Góry Mieszkańcy mogli pozyskiwać informacje w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Zielonej Górze, prowadzonym przez Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Zar” w Żarach. Z punktu skorzystało 65 osób. Mieszkańcy Zielonej Góry mogli uzyskać wsparcie psychologa, prawnika, osoby pierwszego kontaktu.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadził całodobowy telefon zaufania. W 2017 r. liczba rozmów wynosiła 887, w tym 524 z kobietami, 320 z mężczyznami, 43 z dziećmi. W 16 przypadkach kończyły się one interwencją służb.

Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz kobiet „Baba” od lat jest punktem informacyjnym o osobach, miejscach i instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z którego w 2015 r. roku z punktu skorzystało 3000 osób, natomiast na stronie internetowej zarejestrowano 7060 wejść. W 2016 r. skorzystało 2000 osób, natomiast na stronie internetowej zarejestrowano 150000 wejść. W 2017 r. skorzystało 2400 osób, w tym 1000 z infolinii, na stronie internetowej zarejestrowano średnio 205500 wejść.

Polski Komitet Pomocy Społecznej na stronie internetowej www.pkps.zgora.pl zawierał informacje o osobach, miejscach i instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także promujących idee Programu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, na stronie internetowej www.mops.zgora.pl, zawarł załącznik do Programu z zasobami Miasta Zielona Góra, aktualizowany utworzony w 2017 r. (87 pobrań). W zakładce Zespół Interdyscyplinarny można było uzyskać informacje dotyczące form przemocy i sposobu prowadzenia interwencji kryzysowej, jaką jest wszczęcie procedury „Niebieska Karta” w rodzinie.

W ramach opracowywania i realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy w rodzinie, 4 realizatorów przeprowadziło 10 programów dla osób współzależnionych, z których skorzystało łącznie 122 osoby, w tym 115 kobiet 7 mężczyzn. W 2017 r. w Zielonej Górze osoby doznające przemocy w rodzinie mogły skorzystać z grupy wsparcia przy Terenowym Komitecie Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze.

Tabela 6. Instytucje realizujące działania z zakresu opracowywania i realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy w rodzinie w Mieście Zielona Góra w 2017 r.

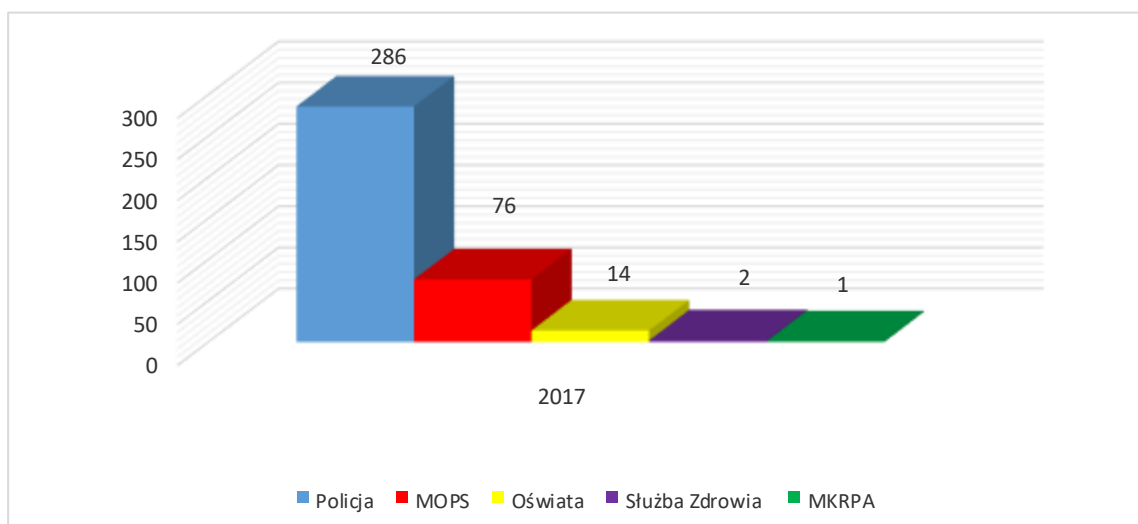
INSTYTUCJA	LICZBA PROGRAMÓW	LICZBA OSÓB, KTÓRE UKOŃCZYŁY PROGRAM			LICZBA GRUP WSPARCIA
		KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	RAZEM	
LSPS	2	20	0	20	0
LOPIT	1	8	0	8	0
WOTUIW	4	35	0	35	0
TKOPD	3	52	7	59	1

3. Realizacja celu operacyjnego Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w Zielonej Górze w 2017 r. podejmował działania w 518 rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Przedstawiciele służb uprawnionych od sporządzania Niebieskiej Karty – A wypełnili łącznie 379 formularzy „Niebieska Karta – A”. 286 kart zostało założonych przez Komendę Miejską Policji, 76 przez pomoc społeczną, 14 przez oświatę, 2 przez ochronę zdrowia, 1 przez miejską komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wykres 1. Formularze „Niebieskie Karty-A wypełnione przez uprawnione podmioty w 2017 r.

Członkowie grup roboczych wypełnili 268 „Niebieskich Kart-C”, stanowiących plan pracy z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy oraz 219 „Niebieskich Kart - D”, które są planem pracy z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. W 2017 r. zakończonych zostało 312 procedur „Niebieska Karta”, 261 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz 51 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” Policja wszczęła 314 postępowań w związku z przemocą w rodzinie. W 56 przypadkach nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania. 68 postępowań zostało zakończonych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia oraz 5 przesłano do Prokuratury kończąc postępowanie w inny sposób. Łącznie zakończonych zostało 240 postępowań, a poprzez umorzenie 162 postępowań w sprawach

związanych z przemocą w rodzinie.

W 2017 r., w ramach usprawnienia procedury interwencji i innych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, I i III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych, z tytułu skazania za przestępstwo, objęły swoim oddziaływaniem 90 osób, w tym 5 kobiety i 85 mężczyzn. Kuratorzy karni zawodowi złożyli 2 wnioski wobec osób skazanych za przestępstwo przemocy w rodzinie w zw. z art. 12 d Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto złożyli 21 wniosków o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności lub odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia, 1 wniosek o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych oraz 6 wniosków o nałożenie innych obowiązków probacyjnych.

Sąd Rejonowy, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Zielonej Górze nie prowadził statystyki objętych nadzorem kuratora rodzinnego, w zakresie liczby rodzin objętych nadzorem kuratora rodzinnego, w których członek rodziny (nadzorowany, nadzorowana lub nadzorowani) został skazany z art. 207 par. 1kk, ma założoną Niebieską Kartę bądź został zobowiązany do uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych przez ww. Sąd.

W związku z koniecznością odseparowania sprawcy od osób pokrzywdzonych Policja zatrzymała 9 kobiet, w tym 3 doprowadzone do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych oraz 131 mężczyzn, w tym 10 doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień, 60 do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

W 2017 r. Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze zastosowała łącznie 78 środków zapobiegawczych mających na celu izolowanie sprawcy przemocy, w tym w stosunku do 21 osób złożono do sądu wnioski o zastosowanie tymczasowego aresztowania, 20 wniosków uwzględniono. Wobec 70 osób zastosowano środek w postaci oddania pod dozór policji, wobec 53 sprawców zastosowano środek w postaci nakazu opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. Zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania do niego otrzymało 45 osób. Prokurator kierując wniosek o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy (art. 335 § 1 lub § 2 kpk) do sądu w przypadku o sprawców wnosił o zastosowanie środków karnych lub probacyjnych. Prokurator nie składał wniosków w toku postępowania wykonawczego w przedmiocie stosowania wobec sprawców przemocy w rodzinie obowiązków określonych w art. 72 § 1 pkt. 5-8 kk (obowiązki nakładane na skazanego w okresie warunkowego zawieszenia wykonania kary). Działania takie zastosował Sąd z urzędu.

Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze prowadziła łącznie 358 postępowań dotyczących przemocy w rodzinie. Różny był sposób zakończenia prowadzonych postępowań dotyczących przemocy w rodzinie. 79 spraw zostało skierowanych do Sądu (akt oskarżenia, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania, umorzenie postępowania

wobec niepoczytalności sprawcy). W 169 przypadkach doszło do zakończenia postanowieniem o umorzeniu postępowania. 54 sprawy zostały zakończone postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania.

Prokuratora składała również wnioski poza karne, w tym 27 wniosków o leczenie odwykowe 5 wniosków o zbadanie sytuacji małoletniego i 24 wnioski o pozbawienie bądź ograniczenie władzy rodzicielskiej. W 2017 r. nie kierowano wniosków o zobowiązanie do opuszczenia mieszkania (w trybie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno - korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie odbywa się również poprzez prowadzenie programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W Areszcie Śledczym w Zielonej Górze przeprowadzono program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy o nazwie: „Program resocjalizacji na podstawie programu interwencyjnego dla sprawców nadużyć”, w rodzinie według modelu Duluth, w którym uczestniczyło 7 mężczyzn. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił zadanie prowadzenia zajęć korekcyjno - edukacyjnych Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze. Zrealizował on program dla sprawców przemocy, w których wzięło udział 54 osoby, w tym 11 kobiet i 43 mężczyzn. Program ukończyło 32 osoby, w tym 6 kobiet i 26 mężczyzn.

Kolejną formą działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie na terenie Zielonej Góry było umożliwienie uczestnictwa w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu. W 2017 r. ww. działania realizowały 3 instytucje. Stowarzyszenie „Damy radę”, dzięki dotacji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze, na terenie Aresztu Śledczego przeprowadziło warsztaty z podstaw zastępowania agresji, które ukończyło 12 osób oraz warsztaty antydyskryminacyjne dla 12 osadzonych. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna przeprowadziła 2 indywidualne programy. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” przeprowadziło jeden program, ukończony przez 12 osób. Łącznie z tego typu wsparcia skorzystało 38 osób.

W 2017 r na terenie Zielonej Góry TKOPD prowadził zajęcia w ramach programu psychologiczno – terapeutycznego, z którego skorzystało 7 kobiet. Trzy osoby brały udział w 3 grupach terapeutycznych na terenie Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej.

4. Realizacja celu operacyjnego Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednym z zadań Programu, w ramach poprawy jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Zielonej Górze, jest zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy poprzez dążenie do zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów i terapeutów. 8 podmiotów, sprawozdających się w ankietach, wykazało dane z tego zakresu. W 2017 zatrudniono 4 nowych terapeutów, 2 psychologów. Zwiększeniu o 3 uległa ilość pracowników socjalnych. Liczba asystentów rodziny pozostała bez zmian.

Tabela 7. Dążenie do zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów, terapeutów w Mieście Zielona Góra w 2017 r.

INSTYTUCJA	TERAPEUTA		PRACOWNIK SOCJALNY		ASYSTENT RODZINY		PSYCHOLOG	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	1	1	70	3	10	0	1	1
POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ	0	2	0	0	0	0	0	0
ARESZT ŚLEDCZY	0	0	0	0	0	0	2	0
TKOPD	2	0	0	0	0	0	6	0
NOCLEGOWNIA	0	0	2	0	0	0	0	0
CARITAS DIECEZJI ZIELONOGÓRSKO-GORZOWSKIEJ	1	0	0	0	0	0	1	0
WOTUIW	8	1	0	0	0	0	3	0
LOPIT	10	0	1	0	0	0	2	1
RAZEM:	22	4	73	3	10	0	15	2

Dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 5 instytucji zorganizowało szkolenia, konferencje lub warsztaty. Towarzystwo Rozwoju Rodziny zorganizowało X Warsztaty edukacyjne Pomocna Dłoń - pod hasłem Razem Przeciw Przemocy, w tym 2 wykłady: „Zatrzymać przemoc – z perspektywy prawa karnego” oraz „Przemoc seksualna wobec dzieci – wyzwania dla profilaktyki”. W konferencji wzięło udział 129 uczestników. TRR prowadziło również szkolenie dotyczące profilaktyki przemocy, w którym wzięło udział 21 osób oraz 5 warsztatów, podczas których przeszkolono 200 osób.

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka przeprowadził szkolenie i warsztaty z których skorzystało po 16 osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze przeprowadził 10 szkoleń dla 170 uczestników. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej przeprowadził 2 szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy dla 40 osób. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego zorganizowane zostało szkolenie: „Zmiany w prawie karnym, istotne dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy”, z którego skorzystało 60 osób z różnych instytucji, zajmujących się problemem przemocy w rodzinie. Jak wynika z powyższych danych, w 2017 r. na terenie Zielonej Góry zostało zorganizowanych łącznie 15 szkoleń, 1 konferencja, 8 warsztatów. W szkoleniach wzięło udział 307 osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem. Z warsztatów skorzystało 247 osób, natomiast z konferencji wzięło udział 129 uczestników.

W 2017 r. 2 instytucje na terenie Zielonej Góry przeprowadziły szkolenia superwizyjne dla osób profesjonalnie zajmujących się przemocą. W Biurze Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej odbyło się 21 szkoleń superwizyjnych. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Zielonej Górze przeprowadziła 40 takich szkoleń. Łącznie odbyło się 61 szkoleń superwizyjnych. 7 instytucji korzystało z superwizji zewnętrznych. Przeprowadzonych zostało 99 superwizji dla 65 uczestników. W ramach wspierania osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w 6 grupach ewaluacyjnych podejmowała działania z 33 uczestnikami.

III. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2017

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielonej Górze za 2017 r. realizowany był przez 30 podmiotów, w tym instytucje i organizacje pozarządowe. Trzy instytucje pozyskiwały dane dotyczące skali zjawiska przemocy w Zielonej Górze oraz zasobów instytucjonalnych Zielonej Góry. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze uaktualnił załącznik nr 1 do Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020.

Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra osiągnięto przez zorganizowanie 4 kampanii. Sześciu realizatorów opublikowało łącznie 58 materiałów dotyczących różnych aspektów przemocy w formie artykułów, audycji radiowych, programów tv, portali społecznościowych czy stron internetowych. 7 instytucji zajmujących się edukacją dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie przeprowadziło łącznie 32 zajęcia dla 1689 uczestników. 8 podmiotów prowadziło warsztaty umiejętności rodzicielskich oraz indywidualne i grupowe spotkania z rodzicami. Oddziaływania w zakresie organizacji form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnieniu więzi rodzinnych na terenie Miasta Zielona Góra realizowało 10 podmiotów. Były to zajęcia kulturalne, festyny, imprezy rekreacyjno - sportowe. Na terenie Miasta Zielona Góra funkcjonuje 16 placówek wsparcia dziennego, z których korzystało 275 dzieci oraz 10 placówek wsparcia dziennego dla seniorów.

Istotnym ogniwem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Zielona Góra jest Zespół Interdyscyplinarny, który w 2017 roku obradował 8 razy, do realizacji procedury „Niebieskiej Karty” powołał 323 grup roboczych, 35% więcej niż w 2016 roku. Łącznie odbyło się 1650 posiedzeń grup roboczych, o 66,5% więcej niż w 2016 r. Grupy robocze objęły pomocą 518 rodzin (1445 osób).

Z zebranych danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze wynika, że w 2017 r. wszczętych zostało o 24% więcej procedur „Niebieskie Karty” niż w 2016 r. W roku sprawozdawczym procedura „Niebieskie Karty” została zamknięta w 312 przypadkach, w tym w 84% przypadków wynikało to z ustania przemocy w rodzinie, w 14% zamkniętych procedur grupa robocza, po weryfikacji sytuacji w rodzinie uznała brak zasadności podejmowania dalszych działań.

W rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” Policja wszczęła 314 postępowań w związku z przemocą w rodzinie, z czego 22% zostało zakończonych poprzez sporządzenie

aktu oskarżenia. W tylu też przypadkach Prokuratura skierowała wnioski do Sądu (akt oskarżenia, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania, umorzenie postępowania wobec niepoczytalności sprawcy). Prokuratura złożyła również 56 wniosków poza karnych. Prawie dwukrotnie więcej, niż w 2016 r., prokuratura użyła środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, na podobnym poziomie, jak w 2016 r. utrzymuje się liczba środków w postaci nakazu opuszczenia lokalu i zakazu zbliżania się. W 2017 r., w związku z koniecznością odseparowania sprawcy od osób pokrzywdzonych, Policja zatrzymała 140 osób.

Zgodnie z zadaniami Programu, osoby stosujące lub podejrzane o to, że stosują przemoc w rodzinie miały możliwość skorzystać z zajęć korekcyjno - edukacyjnych. W porównaniu z 2016 r. liczba osób, biorących udział w tego typu formach wsparcia zmniejszyła się o 18 %. Łącznie 48 osób skorzystało z zajęć z zakresu radzenia sobie ze stresem i złością oraz w sytuacji konfliktu lub programu psychologiczno – terapeutycznego. Od listopada 2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej odbywały się spotkania indywidualne dla ww. grupy osób. Będą kontynuowane w 2018 r.

W Zielonej Górze funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej z 22 miejscami noclegowymi dla samotnych matek - ofiar przemocy w rodzinie. Skorzystały z nich 84 osoby, tj. 50% więcej, niż w 2016 r. W mieszkaniach chronionych, prowadzonych przez TKOPD w ramach realizacji własnych zadań, przebywało 13 osób na 13 - 15 miejsc. Nadal brak jest schronienia dla mężczyzn, którzy doznali przemocy w rodzinie. Na terenie Zielonej Góry funkcjonuje noclegownia i schronisko dla bezdomnych. W 2017 r. nie było sytuacji, w której mężczyzna, ofiara przemocy, wymagałby tego typu wsparcia.

7 realizatorów cyklicznie podejmowało edukację osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ta formą wsparcia objęto łącznie 651 osób dorosłych i 221 dzieci. 9 instytucji i organizacji pozarządowych realizowało zadanie z zakresu poradnictwa. Z ankiet wynika, że jedynie 4,6% osób starszych skorzystało z tego typu wsparcia. Brak jest poradnictwa zawodowego przeznaczonego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Łącznie udzielono wsparcia indywidualnego 3388 osobom.

Zubożeniu uległa oferta Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet „Baba” w Zielonej Górze. Z poradnictwa w tej organizacji skorzystało w 2015 r. 1822 osoby, w 2016 r. - 1510 osób, zaś w 2017 r. jedynie 812 osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące Program zapewniały programy terapeutyczne i pomocy psychologicznej oraz grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował rodziny wsparciem w postaci przyznania asystenta rodziny w ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych dla rodzin zagrożonych doświadczaniem przemocy domowej oraz już dotkniętych zjawiskiem

przemocy w rodzinie. Łącznie wsparciem asystenta rodziny objęto 14,5 % więcej rodzin niż w 2016 r. Prawie co piąta rodzina objęta wsparciem asystenta, była dotknięta zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadaniem, którego celem jest poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest dążenie do zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów, terapeutów. W 2017 zatrudniono 4 nowych terapeutów, 2 psychologów. Zwiększeniu o 3 etaty uległa liczba pracowników socjalnych. W związku z wzrostem liczby rodzin objętych pracą grup roboczych i asystentów rodziny, niezbędne jest pozyskiwanie nowych pracowników z tych grup zawodowych.

Osoby profesjonalnie zajmujące się pomaganiem mogły podnosić swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, konferencji i warsztatach. Łącznie z tych form skorzystało 633 osoby. W celu przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu miały możliwość udziału w superwizjach zewnętrznych i grupach ewaluacyjnych.

Zgodnie z wnioskami z podsumowania Programu za 2016 r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaproponował profesjonalne szkolenia dla wszystkich przedstawicieli, którzy są uprawnieni do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”. Celem szkolenia była poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie. Przeszkolonych zostało 140 osób. Corocznie zwiększa się liczba wszczynanych procedur przez pracowników socjalnych. W 2017 r. stanowiły one 20% wszystkich przypadków.

WNIOSKI:

Ewaluacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za lata 2017-2020 wykazała, że Miasto Zielona Góra w większości realizuje działania wynikające z założonych celów Programu. Na 24 zadania wynikające z Programu, 22 jest w trakcie realizacji. Program jest rozłożony w czasie, co pozwala na poszukiwanie nowych rozwiązań i dalszą poprawę jakości działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Zielonej Górze.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu wskazuje również na braki i problemy w osiągnięciu założonych w Programie celów operacyjnych, wymagające wzmożonych działań przez realizatorów Programu:

- w 2017 r. nie zwiększyła się liczba mieszkań chronionych na terenie Zielonej Góry;
- w zasobach Miasta Zielona Góra nie ma schronienia dla mężczyzn z dziećmi, doznających przemocy w rodzinie;
- o ponad połowę, w stosunku do 2016 r., zmniejszyła się liczba osób, które skorzystały ze wsparcia w zakresie poradnictwa.

Istotnym zasobem Zielonej Góry w tym zakresie są organizacje pozarządowe. Udzieliły one porad w 51% przypadków (na 3388 wszystkich porad, organizacje udzieliły tego typu wsparcia w 1729 przypadkach).

- drastycznie zmniejszyła się oferta pomocowa dla osób doświadczających przemocy ze strony wieloletniego realizatora oddziaływań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Zielonej Góry, Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet BABA. Stowarzyszenie do 2015 r. posiadało fundusze z środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (zwanego „Funduszem Sprawiedliwości”, w ramach programów na realizację zadań ogłaszanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym). Proponowane przez Stowarzyszenie, w zakresie ww. środków rozwiązania, pozwalały na całościowe wsparcie osoby pokrzywdzonej i jej dzieci od momentu ujawnienia przemocy do wyjścia z przemocy poprzez wsparcie prawne, psychologiczne, terapeutyczne, finansowe, bezpieczne schronienie lub zmianę miejsca zamieszkania.

- Realizatorzy Programu nie udzielali wsparcia w formie poradnictwa zawodowego dla osób doznających przemocy - proponuje się wdrożyć do współpracy kolejne podmioty posiadające ofertę z zakresu poradnictwa zawodowego dla osób doznających przemocy;

- na 3388 udzielonych porad, jedynie w 4,6% odbiorcami były osoby starsze, doznające przemocy. Wsparcie to uzyskali w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Należy zatem podjąć działania mające na celu zwiększenie dostępu do wszelkich form poradnictwa seniorom, osobom doznającym przemocy w rodzinie.

- Na terenie Zielonej Góry jest zbyt mała liczba instytucji, do których mogą być kierowane dzieci, ofiary lub świadkowie przemocy w rodzinie, wymagający interwencyjnej pomocy psychologicznej. Działania takie podejmuje przede wszystkim Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna w ramach Punktu Interwencji i Terapii. Brak jest w tym zakresie rozwiązań w innych instytucjach. Pomocniczo działanie to wspierają organizacje pozarządowe w ramach realizację zadania publicznego (działania podejmowane są w miarę posiadania środków finansowych, niesystematycznie, ograniczone w czasie) a interwencja i terapia dla dzieci wymaga stworzenia szybkiej, często natychmiastowej po zdarzeniu, stałej dostępności do specjalisty.

- w związku ze znacznym wzrostem (o 24% w stosunku do 2016 r.) liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Zielonej Góry, posiedzeń grup roboczych (o 66,5% więcej, niż w 2016 r.) liczba pracowników socjalnych realizujących procedurę jest niewystarczająca. Należy podjąć działania w celu zwiększenia etatów dla pracowników socjalnych realizujących działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”.

- zmniejszeniu uległa liczba osób, które skorzystały z oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Sytuacja ta wymaga dalszej diagnozy i poszukiwania adekwatnych rozwiązań;
- nie ma jeszcze wypracowanego skutecznego instytucjonalnego systemu monitorowania zachowań uczestników programów korekcyjno - edukacyjnych po ich zakończeniu.